

Prædiken til 11. søndag efter trinitatis 2017.

Tekst. Lukas 18,9-14.

Vi sammenligner os med hinanden.

Måske går vi ikke ligefrem i Kirken og gør det, vi gå på de sociale medier. Det er der vi finder tolderen og farisæeren i dag.

Det er som om det er vigtigt for os mennesker at sammenligne os med hinanden. Vi skal vise at vi har det sidste nye. Det styrker vores selvbevidsthed, og i dette sammenligner vi bevidst og ubevidst hinanden.

Men også på det religiøse område sammenligner vi. Rene og urene. Fromme og ufromme. Gode og onde.

Det handler Jesu lignelse om i dag.

To mennesker stod i templet og bad til Gud.

Den ene var en farisæer og den anden var en tolder.

Dengang betød en tolder, en som var en taber. Farisæeren var en vinder, med orden og styr på sit liv. En tolder var en skidt person, nærmest en landsforræder, en man havde tabt alt for. En som farisæeren foragtede.

Det var to mænd, kunne det have været to kvinder, som var brugt som eksempel på det Jesus ville sige? Nej, mon dog, for kvinder de sammenligner da ikke sådan hinanden, de ser ikke hvad tøj den anden har på? - Nå, måske skal vi lade det ligge, blot sige, at hvad enten man er mand eller kvinde, så kan lignelsen her godt ramme plet på os alle.

Farisæeren sagde Gud tak for at han var så god og havde orden i sit liv. Han var ikke røver, uretfærdig mod andre, levede mente han selv, godt med sin kone, og fastede, sørgede for at leve sundt og mådeholdent, og gav af hele sin indtægt gaver til templet.

Tænkt at være fri for alt det bøvl som kriminelle har, fri for skilsmisse bøvl og ballade, og faste og mådehold giver en sund krop, og gaver til templet giver stolthed og selvtillid. Jo han var godt tilfreds, - med sig selv. Og rigtig from, som han var, så måtte man sige Gud tak. Men han kunne ikke undlade med foragt i stemmen, lige at gøre Gud opmærksom på den taber der stod i baggrunden og ødelagde det gode selskab.

Jesus ramte plet med sit billede af en farisæer, men skabte også forargelse.

Vi bruger alle at sammenligne os med andre, for at støtte vores selvtillid, og måske også for at gøre det lettere for os selv at tro på at Gud ser på os med gode øjne.

Selvretfærdighed lever af at sammenligne sig med andre, og ofte afstiver vi selvtilliden med en god portion foragt for andre. Ofte lever den tro godt, at i mit forhold til Gud, så gælder det samme. Orden i livet, svare enhver sit, jeg er da ikke ringere end andre, det styrker troen på at Gud vil se på mig, som et retfærdigt menneske.

Jesu vil med sin lignelse vise os noget om hvordan Gud gør et menneske retfærdigt.

Og ingen som har hørt denne lignelse er i tvivl om at Jesus mener noget helt andet, end det vi ofte tænker.

Allerede i Det Gamle testamente har vi ord der peger på at retfærdighed er noget Gud skænker et menneske. Om Abraham står der at han troede Gud på hans ord, og det blev regnet Abraham til retfærdighed. Retfærdighed betyder her at stå i det rette forhold til Gud. Jeg er et menneske, med synd og skyld, Gud er Gud.

Hvad er det Jesu forkyndte?

Lignelsen er meget skarp og præcis.

Jesus fortalte en lignelse om to mennesker som bad i templet, det sætter en ramme som var velkendt for Jesu tilhører. Det

havde de alle så ofte været med til.

Hvordan foregik det i Templet?

Som baggrund for dette skal vi huske at i Det Gamle Testamente og i jødedommen gik der to spor. Eller man kunne også bruge billedet at troen havde to lys at følge.

Det ene lys er lovens bud for livet.

Det andet lys er Templets offer tjeneste.

Dette andet lys fastholdt mennesker i fællesskabet med Gud, fastholdt det i troen på Gud, trods synd og overtrædelser af lovens bud. Gud havde givet Templets offer tjeneste til folket, for at de trods synd ikke skulle fortvivle og ikke skulle falde ud af forholdet til Gud. Offertjenesten i Templet og i jødedommen er, kan man sige, syndsforladelsens sted i jødedommen.

Det er nådens sted, hvor folkets synd sones. Og offertjenesten var, sådan tolker det nye testamente det, et forbillede på det fuldkomne offer, som Jesus bragte, ved sin død på korset.

På Jesu tid havde jøderne det flotte tempel, som Herodes havde ladet bygge, og hver dag foretog præsterne de foreskrevne ofringer i templet.

Den eneste daglige tjeneste i Templet var ofringen af sonofferet, som foregik ved dagry og kl. 3 om eftermiddagen. Denne gudstjeneste begyndte ved det store alter udenfor, i forgården, hvor man ofrede et lam, som sonoffer for folkets synd. Efter offeret skulle præsten gå ind i templets forrum, og bringe røgelsesofferet, og pudse vægerne på lysestagerne. På det tidspunkt hvor præsten gik ind i templet, kunne de som var til stede frembære deres bøn på baggrund af det ofrede lam.

Lukas fortæller om præsten Zakarias, Johannes Døberens far, at *mens Zakarias gjorde præstetjeneste for Gud, gik han ind i Herrens tempel og bragte røgelsesofferet, og hele folkemængden stod udenfor og bad, mens ofringen fandt sted.*

Situationen er at offeret er bragt og folket kan bede til Gud på

sonofferets grundlag.

Det var denne gudstjeneste at farisæeren og toldereren var med til. Lige efter at sonofferet er bragt, og mens røgelsesofferet som symboliserer folkets bøn og bekendelse, bringes ind i Templet for Guds åsyn, trådte farisæeren frem og bad, og toldereren bad, hver sin bøn.

At bringe et sonoffer for synd, er en bekendelse af synd. Man anerkender at et offer for synd er nødvendigt. Vi kender dette fra det almindelige liv. Man har gjort noget, og vil gerne forsones med sin kone, eller den man har gjort det overfor, og kommer og har en blomst eller en gave med. Det signalere at man selv ved at den er gal, og man gemmer sig bag gaven.

En kone fortalte mig engang: ”Jeg hader at få blomster, for det får jeg kun, når min mand har dårlig samvittighed!”

Alle ved templet den dag, har været med til at bringe sonofferet. Det som har mindet dem om synd, og som soner deres synd. De stod og bad.

Da stiller farisæeren sig op og bad.

Han stillede sig frem, for sig selv og bad. Han skilte sig ud, ville ikke stå sammen med de andre, han kunne blive uren hvis de rørte ham. Hans bøn er en fremhævelse af sig selv, og en tak for sin egen godhed, og en foragt for toldereren. Han bad, jeg har ikke brug for at gemme mig bag noget offer. Jeg er selv retfærdig og ren.

Tolderens bøn, er kort: ”Gud, vær mig synder nådig!”

Det ord som fra græsk er oversat til nådig har betydningen. at blive forsonet, gøre soning for. Tolderen beder om at Gud vil sone hans synd og skyld. ”Gud, gør soning for mig!”

Tolderen henviser til offeret som er bragt, kun på dets baggrund kan jeg komme til Gud.

Jesu budskab er på denne måde sagt meget tydeligt. Det er Gud der forsoner mennesket. Tolderen fik dommen, at han gik hjem

som retfærdig.

Tolderen gav Gud ret, og bad om nåde. Bad om at Gud ville gøre soning for ham.

I denne lignelse vises hvad det er Jesus lærte om retfærdighed. Og lignelsen maler i et tydeligt billede en illustration til Jesu ord om sig selv: Jeg er kommet for at bringe mit liv, som løsesum for mange.

Gud har forkyndt at der bringes et offer i stedet for mennesket. Som det fortælles allerede til Abraham, da han ville ofre Isak, da standsede Gud Abraham, og viste ham en vædder der blev ofret i stedet for. I Evangeliet udpeges Jesus som dette lam, der skal sones al synd og skyld, da Johannes Døbereren efter Jesu dåb, udpeger Jesus med ordene: Se, Guds lam, som bærer verdens synd.

Jesus kom for at bringe sig selv, som det offer, der gør soning for alle mennesker. Det offer som ethvert menneske kan lade sit liv dække bag, som en kylling dækker sig under hønens vinger.

Farisæeren tog sit liv og sin evighed i egne hænder.

Tolderen lagde sit liv og sin evighed i Guds hænder.

Han bad Gud, gør soning for mig. Det er samme bøn og ord Paulus bruger. Guds nåde mod mig har ikke været forgæves.

Hvem vil fordømme, Gud gør retfærdig. Det er et centralt ord i Paulus breve. Det er trøsten til alle mennesker, at det er Gud der gør retfærdig. Jesus viser med lignelsen om farisæeren og toldereren os alle hen til nåden i Guds hjerte.

Når vi sammenligner os med hinanden, så er vi ikke nådige. Så fremhæves fejl og mangler. Når vi skal afstive vores egen selvbevidsthed, så fremhæver vi os selv og nedgør andre.

Gud sammenligner os ikke. Hold fast i den tanke.

Gud sammenligner ikke nogen med nogen.

Gud elsker sit menneske.

Det er frihed. Jeg er ikke god nok, eller perfekt. Jeg er en

synder. Det kan jeg ærligt sige. Men, Jesus ord om toldereren og farisæeren fortæller mig at Jesus har taget ansvaret for mit liv.

At være elsket af Gud er det største. Ikke god nok, men elsket.

Og derfor behøver vi ikke at sammenligne os med hinanden. Vi kan være til som mennesker, frie ved at være elsket. At få den bevidsthed med sig hjem fra kirke er en stor gave.

I religionernes verden sammenligner mange hinanden. I rene og urene. Og man sammenligner så hårdt at det fører til krig og vold. Jesu ord i dag gør os frie af alt dette. Andre skal ikke dømmes om mit Guds forhold. Jeg kan komme til Guds hus og bede som den jeg er, komme ærligt og sandt. Slippe hykleriets maske, slippe alle andres meninger om mig og mit. Selv tale med Gud om mig og mit. Og lade Gud være den som dømmes, og frikender. Og bede om hjælp til at turde tro, at jeg for Jesu skyld er elsket af Gud.

Det er gaven, til mit sind og til min tro. I bevidstheden om at være elsket af gud kan jeg vokse og udvikles som menneske til glæde og til liv for andre.